

سرمقاله

آغاز مذاکرات جدی جدید میان ترکیه - ارمنستان برای رفع تنش

دکتر قدیر گلکاریان

چند روز پیش ۱۴ ژانویه تحولی در منطقه قفقاز رخ داد که در نوع خود حائز اهمیت است. وزارت امور خارجه ترکیه در بیانیه کتبی اعلام کرد مذاکرات بدون پیش شرط میان نماینده ویژه ترکیه و ارمنستان با میزبانی روسیه انجام گرفت. نمایندگان دو طرف در نخستین دیدارشان از فضای مثبت و سازنده خبر داده اند که این مذاکرات به منظور رفع موانع موجود در آغاز مناسبات دیپلماتیک میان دو کشور بوده است و قرار است در جلسات بعدی در مورد روند عادی سازی روابط سیاسی میان دو کشور به مذاکره خواهند پرداخت.

طبیعتاً از سال ۱۹۹۳ تا به امروز که مرزهای دو کشور ترکیه و ارمنستان به خاطر اشغال مناطق قره باغ کوهستانی که متعلق به جمهوری آذربایجان است، به روی هم مسدود شده است. در سیر تاریخی این گسستگی مناسباتی و سیاسی است که هر دو کشور به نسبتی متضرر شده اند. البته بیش از ترکیه، این ارمنستان است که به دلیل محدود و محصور شدن در جغرافیای بسته زیان اقتصادی و تجاری دیده و از چرخه توسعه محروم مانده است. البته در این میان ساکنان نزدیک به مرزهای دو کشور هم از تجارت مرزی و گردشگری محروم مانده اند. به تردید با آغاز روند مثبت مناسبات میان دو کشور بیش از هر قشری از جامعه دو کشور، همانا مرزنشینان خواهند بود که به رشد و بالندگی از هر جهت نایل خواهند آمد. ناگفته نپساید که از زمان پیروزی جمهوری آذربایجان بر نیروهای ارمنی و بازپس گیری مناطق اشغالی و عدم موفقیت ارمنستان در توجیهات سیاسی و راهبردی انتظار میرفت که این تحول رخ داده باشد. از سوی دیگر اهمیت دسترسی ترکیه به آسیای میانه و دسترسی از گذرگاه لاجین به خاک آذربایجان و متصل شدن ترکیه - آذربایجان از طریق این کریدور، توجه ویژه ترکیه به حل بحران میان خود و ارمنستان اجتناب ناپذیر می نماید. در کنار این دسترسی روسیه به خاک ترکیه و حضورش در قفقاز با ثبات برای توسعه مناسبات اقتصادی - امنیتی باعث شده است که روسیه میزبانی این نشستها را بر عهده بگیرد.

ترکیه با ارسال پیامهای مثبت پس از پایان جنگ بجنوی خواست برای ایجاد فضای جدیدی از صلح و ثبات در منطقه سازنده عمل کند. در عوض ارمنستان هم پیامهای مناسب و در خور توجهی را برای آغاز روند جدید دیپلماتیک با ترکیه ارسال کرده است. این پیامها پس از پیروزی نخست وزیر نیکول پاشینیان در انتخابات ۲۰۲۱، عبارات و گام های ملموس تری به خود گرفت. ترکیه و ارمنستان اعلام کردند که نمایندگان ویژه ای را برای گفتگوهای مستقیم در دسامبر ۲۰۲۱ برای عادی سازی روابط منصوب کرده اند. ترکیه دیپلمات کارکشته و سفیر قبلی خود در واشنگتن (ببین سالهای ۲۰۱۴ تا ۲۰۲۱) به نام سردار فلیچ را با حکم ریاست جمهوری ارسال کرد و روبن رونیان هم از سوی ارمنستان که قبلاً معاون وزیر امور خارجه و معاون رئیس پارلمان در ارمنستان بود به عنوان نماینده ویژه معرفی شد.

رجب طیب اردوغان رئیس جمهور ترکیه در سخنرانی خود در جمع سفرای اتحادیه اروپا در ۱۳ ژانویه اعلام کرد که با آزادسازی آذربایجان از اشغال، وارد دوره جدیدی در قفقاز شده اند و پس از این تحول، عادی سازی در دستور کار قرار گرفته است. وی همچنین اعلام کرد که استفاده ارمنستان از فرصت ایجاد صلح در منطقه و ایجاد رابطه مثبت با آذربایجان بسیار مهم است. پیامهای اردوغان در واقع حامل این نکته است که ایران و باکو باید گفت‌وگوی مثبتی برقرار کنند و ترکیه گام نخست را برای تکمیل روند عادی سازی با ارمنستان برداشته و باید گامی در راستای رسیدن به توافقنامه صلح جامع بماند. بدیهی است که باکو به دلیل گستردگی و موازی بودن سیاستهایش در مسایل منطقه ای در برابر خواسته آنکارا در این زمینه مخالفتی نشان نخواهد داد. شایان ذکر است که ترکیه و ارمنستان در سال ۲۰۰۹ دو سند معروف به پروتکل زوریخ را با هدف برقراری روابط دیپلماتیک و توسعه روابط سیاسی و اقتصادی با میانجیگری سوئیس امضا کردند ولی پروتکل ها به دلیل واکنش تند باکو به آنکارا به حالت تعلیق درآمد. ترکیه پیش از این اعلام کرده بود که تمامی مراحل فرآیندی که از سال ۲۰۲۲ با ارمنستان آغاز شده است را با آذربایجان هماهنگ خواهد کرد. واهان هونوایان، سخنگوی وزارت خارجه ارمنستان خاطرنشان کرد که انتظار اصلی ایروان برقراری روابط دیپلماتیک و بازگشایی مرز است که از دهه ۱۹۹۰ بسته شده است. به همین منظور پیشتر ارمنستان تحریم کالاهای ترک را لغو کرد و قرار است هوایمایی پگاسوس ترکیه هر هفته با پرواز و هوایمایی ارمنستان با سه پرواز در هفته زمینه تبادیل گردشگر را میان ایروان و استانبول فراهم بیاورند.

بی تردید عادی سازی روند مناسبات سیاسی میان دو کشور زیاد هم آسان نخواهد بود. ولی محتوا و دامنه مذاکرات در کنار برقراری روابط دیپلماتیک، بازگشایی مرزها، راه اندازی مجدد خطوط حمل و نقل ریلی و جاده ای و برقراری روابط تجاری برای هر دو کشور بسیار اهمیت خواهد داشت و این علاوه از ارمنستان برای ترکیه هم در شرایط بحران اقتصادی بسیار مفید خواهد بود. برخی بر این عقیده هستند که تمایل ترکیه به رفع تنش با ارمنستان در راستای اهداف آمریکا و اتحادیه اروپاست و آنها نیز از این حمایت می کنند و می توانند بدین ترتیب نفوذ روسیه را در حیاط خلوت خود کاهش دهند. البته کارشناسان و تحلیلگران با توجه اینکه روسیه در مسئله قزاقستان و اعزام نیروهای صلحنا به آن کشور توانست قدرت قدیمی را به نمایش بگذارد و حتی سکوت در برابر روسیه می تواند دست روسیه در حمله به اوکراین هم بازتر کند.

لیکن به عقیده حقیر، اهداف ترکیه از آغاز روند مذاکرات سازنده با ارمنستان این است که به متحدان ناتو به رهبری ایالات متحده، که از خرید دفاع هوایی روسیه ناراضی هستند، نشان دهد که به دنبال توقف توسعه طلبی روسیه و تبدیل شدن به یک مسیر تجاری امن بین چین و غرب است. عادی سازی روابط با ارمنستان کاملاً با این تصویر مطابقت دارد. البته نتیجه این مذاکرات میتواند ارمنستان را از شرایط محصور در خشکی، عادی سازی روابط با همسایگان دیرینه "راهی حیات برای غلبه بر انزوا" پیدا کند. فراموش نکنیم که دولت ترکیه به هیجوجه ساجک در برابر موضع گیری اروپا و ایالات متحده که مدعی هستند نسل کشی ارمنانه در دوره عثمانی رخ داده، نخواهد ماند و نمیتواند اردوغان را به راحتی در مسیر خاکسنگه غرب قرار دهد.

خواهد شد؟!

بنابراین همه افراد به خصوص افراد مسن باید برای تزریق دژ بوستر یا همان دژ سوم واکسن کرونا اقدام کنند، البته بعد از تزریق دژ سوم واکسن کرونا، باز هم تحت خطر هستید و احتمال ابتلا وجود دارد.

تنها نکته مثبت مسئله این است که خطر بستری شدن یا مرگ خیلی کمتر می شود لذا همچنان ضرورت زدن ماسک، رعایت فاصله اجتماعی و اصول بهداشتی وجود دارد و طبق آخرین اطلاعات ارائه شده توسط وزارت بهداشت، اگر روند شیوع و جهش پذیری ویروس کرونا به همین شکل پیش برود احتمالاً هر ۶ ماه یکبار نیاز به تزریق واکسن کرونا است!

فاصله تا رسیدن به ایمنی جمعی!

یک متخصص ویروس شناسی بهترین زمان برای تزریق دژ سوم واکسن کرونا را متناسب با سن و زمان تزریق دژ اول و دوم متغیر دانست و در این باره توضیح داد: علیچان تیرایی افزود: در شرایط کنونی و با توجه به اینکه هنوز تحقیقات و پژوهش‌ها بر روی ویروس کرونا منجر به یافتن راه حل قطعی و نهایی برای مقابله با این بیماری نشده است بهترین راه استفاده از واکسن برای کنترل این بیماری است.

وی ادامه داد: رسیدن به ایمنی جمعی یکی از نکات بسیار مهم و حائز اهمیت است که مسئولان باید برای رسیدن به آن تلاش کرده و جامعه را با ارائه دلایل علمی ترغیب به تزریق واکسن کنند.

تیرایی اضافه کرد: گسترش چتر واکسیناسیون در کنار رعایت پروتکل‌های بهداشتی از سوی مردم به ویژه عدم حضور در تجمعات و زدن ماسک مهم‌ترین و اصلی‌ترین راهکار برای مهار کرونا در شرایط کنونی است.

وی اظهار کرد: خوشبختانه در ماه‌های اخیر وضعیت واکسیناسیون در کشور و به تبع آن در استان‌ها شرایط بهتری پیدا کرده و جمعیت قابل توجهی از مردم واکسن زده‌اند اما هنوز تا رسیدن

رئیس‌جمهور با گرامیداشت جایگاه والای مادران و همسران شهدا، خاطرنشان کرد: جمهوری اسلامی ایران همواره مدیون همت بانوانی است که اسوه‌های مقاومت در دامان آنان بالیدند.

به گزارش ایرنا، آیت‌الله سید ابراهیم رئیسی در پیامی به همایش تکریم مادران و همسران شهدا که به مناسبت سالروز وفات حضرت ام‌البنین(سلام الله علیها) برگزار شد، تصریح کرد: ملت شهید پرور ایران به وجود چنین بانوان شکیبا و شایسته بر خود می‌بالد و راه و منش و سلوک آنان را سرمشق همه زنان و مادران نسل‌های کنونی و آتی این سرزمین کهن می‌داند.

در متن پیام آیت‌الله رئیسی که توسط سید امیرحسین قاضی زاده هاشمی رئیس بنیاد شهید و امور ایثارگران در این همایش قرائت شد، آمده است: درود و سلام خدا بر ارواح پاک همه شهیدان و دین و میهن، با از خودگذشتگی و نثار جان، مایه عزت و سربلندی نظام اسلامی و سعادت و بلندآوازی ملت بزرگ ایران شدند.

رئیس‌جمهور در این پیام ادامه داد: سلام و درود خدا بر مادران و همسران شهیدان و همه بانوان

عضو کمیسیون اجتماعی مجلس:

ارز ترجیحی فساد آآور و ضدتولید است

عضو کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی خنثی سازی تحریم را به معنای تغییر در فرآیندهای داخلی به سود تولید دانست و گفت: بازار همسایگان کشور، قابلیت بالایی برای صادرات تولیدات و رسیدن به این هدف را بدون وجود مانع دارند.

«علی اصغر عنایتستانی» در گفت و گو با خبرنگار سیاسی ایرنا درباره راهبردهای دولت برای خنثی سازی تحریم‌ها در بودجه ۱۴۰۱ گفت: مذاکرات وین برای رفع تحریم‌ها است ولی خنثی‌سازی تحریم‌ها به سیاست‌های داخلی کشور بستگی دارد.

عضو کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی افزود: برای خنثی‌سازی تحریم‌ها باید اقداماتی را در راستای مقام سازی اقتصاد انجام داد تا تاثیر تحریم‌ها بر اقتصاد کشور را کاهش یابد. یکی از این راهکارها، کاهش وابستگی اقتصاد به فروش نفت و متکی شدن به اقتصاد مولد درون‌زا با رویکرد صادرات به کشورهای منطقه و همسایه است.

وی در خصوص راهکارهای متکی شدن اقتصاد کشور به درآمدهای صادرات غیر نفتی گفت: باید ساختار کم‌مرگ و نظام مالیاتی اصلاح شود و بخش زیادی از فرآیندهای خسته و سخت در مقابل تولید را هم برداشت بنیادین تولید را گسترش دهیم. البته مجلس در راستای تحقق این اهداف حرکت می‌کند و دولت هم این مسائل را در لایحه بودجه ۱۴۰۱ دیده است.

نماینده مردم سسبزوار در مجلس شورای اسلامی ادامه داد: در لایحه بودجه ۱۴۰۱ اتکا به مالیات به

گرانقدری که با ایمان راسخ و تحمل همه دشواری‌ها، همراهان همیشگی اسوه‌های جهاد و مقاومت بودند و امروز نیز الگوهای بی‌بدیل و مروجان حقیقی مکتب ایثار و شهادت هستند.

آیت‌الله رئیسی خاطرنشان کرد، به یقین در سایه

چنین جایگاهی، مادران و همسران معظم شهدا از منزلت والایی برخوردارند و پروردگار متعال آنان را که در ایمان و ایثار، الگوی همه بانوان ملت شریف ایران هستند، در زمره جرحه‌نوشان کوثر نبی منعمان سفره صبر زینبی و از همنشینان صلحا و شهدا قرار

جمعی از نمایندگان مجلس در نامه‌ای به رئیس جمهور:

دولت واگذاری سهم ۱۸ درصدی هلدینگ خلیج فارس را لغو کند

جمعی از نمایندگان مجلس شورای اسلامی در نامه‌ای به رئیس‌جمهور خواستار بررسی و لغو واگذاری سهم ۱۸ درصدی دولت در هلدینگ خلیج فارس شدند.

به گزارش خبرنگار سیاسی ایرنا، جمعی از نمایندگان مجلس شورای اسلامی در نامه‌ای به آیت‌الله سید ابراهیم رئیسی خواستار بررسی و لغو واگذاری سهم ۱۸ درصدی دولت در هلدینگ خلیج فارس شدند.

متن کامل این نامه به شرح زیر است: واگذاری هجده درصدی سهام باقی مانده دولت در هلدینگ پتروشیمی خلیج فارس، به عنوان تاریخی‌ترین مزایده در بورس و سازمان خصوصی سازی، در حالی در شرف انجام است که چنین جرمی از واگذاری، نه در فروش مستقیم و نه در فروش‌های در دین سابقه نداشته است و زمان کوتاه تصمیم و اجرای آن نیز موضوعی قابل تأمل است.

نکته قابل توجه آنست که عرضه ۱۵ درصدی آن به صورت بلوکی صورت می‌پذیرد و این بدان معناست که تعداد کمی از سهامداران بورسی امکان خرید این حجم از سهام هلدینگ (که قریب به دو میلیارد دلار می‌باشد) را دارا خواهند بود.

نظر به اهمیت موضوع، موارد ذیل جهت استحضار رئیس‌جمهور ایفاد می‌شود. ۱- با واگذاری سهم هجده درصدی دولت که در حال حاضر تحت مدیریت وزارت نفت و شرکت ملی صنایع پتروشیمی می‌باشد، عملاً ابزار توسعه‌گری و نقش حاکمیتی شرکت ملی صنایع پتروشیمی از بین رفته و فلسفه وجودی آن زیر سوال می‌رود. ۲- عبارتی دیگر تفکیک توسعه‌گری دولت در صنعت پتروشیمی کاملاً حذف خواهد شد و توسعه صنعت پتروشیمی که در برخی موارد خاص و استراتژیک بوده و جذابیت برای سرمایه‌گذاران بخش خصوصی ندارد، نابازمند به سرمایه‌گذاری و حضور جدی دولت برای تکمیل زنجیره مهم ارزش و متمایل کردن بخش خصوصی به مشارکت در این سرمایه‌گذاری‌ها دارد.

این در حالی است که شرکت ملی صنایع پتروشیمی در مرحله سوم واکسیناسیون را گوشزد کرد و افزود: طبق برنامه ریزی‌های انجام شده تاکنون باید حدود ۵۰ درصد مردم آذربایجان شرقی اقدام به تزریق دژ سوم واکسن خود می‌کردند که این هدف محقق نشده است!

وی با تأکید بر اهمیت روزافزون تزریق نوبت سوم واکسن ضدکرونا اضافه کرد: از عموم مردم استان درخواست می‌کنیم با مراجعه به مراکز بهداشت و تجمعی واکسیناسیون در سریع‌ترین زمان ممکن، نسبت به واکسینه شدن خود و اعضای خانواده اقدام کنند زیرا طبق بررسی‌های علمی و برآوردهای سازمان بهداشت جهانی تزریق دژ سوم در مقابله با سویه‌های جدید از جمله آمیکرون بسیار مؤثر است.

خیاط زاده درباره آخرین وضعیت سویه آمیکرون در آذربایجان شرقی ادامه داد: تاکنون تنها ۱۶ مرد مثبت مبتلا به این سویه جدید از ویروس کرونا در سطح استان شناسایی و آزمایشات گرفته شده از آنها ابتلا به این بیماری را محرز کرده است.

وی با بیان اینکه شرایط آذربایجان شرقی در زمینه ابتلا به آمیکرون نسبت به سایر استان‌های کشور مناسب است یادآور شد: آذربایجان شرقی در فهرست استان‌های در معرض خطر شدید قرار ندارد اما در صورتی که مردم نسبت به رعایت پروتکل‌های بهداشتی و نیز تزریق دژ سوم واکسن بی‌توجهی نشان دهند شرایط استان به سرعت دچار تغییر خواهد شد.

خیاط زاده شرایط عمومی کرونا در آذربایجان شرقی را نیز رضایت بخش دانست و ابراز امیدواری کرد با استقبال مردم از واکسیناسیون‌های کشور مناسب است یادآور شد: آذربایجان شرقی در فهرست استان‌های در معرض خطر شدید قرار ندارد اما در صورتی که مردم نسبت به رعایت پروتکل‌های بهداشتی و نیز تزریق دژ سوم واکسن بی‌توجهی نشان دهند شرایط استان به سرعت دچار تغییر خواهد شد.

خیاط زاده شرایط عمومی کرونا در آذربایجان شرقی را نیز رضایت بخش دانست و ابراز امیدواری کرد با استقبال مردم از واکسیناسیون‌های کشور مناسب است یادآور شد: آذربایجان شرقی در فهرست استان‌های در معرض خطر شدید قرار ندارد اما در صورتی که مردم نسبت به رعایت پروتکل‌های بهداشتی و نیز تزریق دژ سوم واکسن بی‌توجهی نشان دهند شرایط استان به سرعت دچار تغییر خواهد شد.

خیاط زاده شرایط عمومی کرونا در آذربایجان شرقی را نیز رضایت بخش دانست و ابراز امیدواری کرد با استقبال مردم از واکسیناسیون‌های کشور مناسب است یادآور شد: آذربایجان شرقی در فهرست استان‌های در معرض خطر شدید قرار ندارد اما در صورتی که مردم نسبت به رعایت پروتکل‌های بهداشتی و نیز تزریق دژ سوم واکسن بی‌توجهی نشان دهند شرایط استان به سرعت دچار تغییر خواهد شد.

امیکرون؛ خفیف ولی بسیار مسری!

یک متخصص بیماری‌های عفونی نیز در این باره گفت: بر اساس مطالعات جهانی سویه آمیکرون بیماری خفیف ولی بسیار مسری است لذا آمارهایی که از سوی وزارت بهداشت اعلام می‌شود در اصل، برگرفته از نرم‌افزار ماسک است

که آمار بستری‌ها و فوتی‌ها را به صورت دقیق ذکر می‌کند

حمید عمادی ادامه داد: اپلیکیشن ماسک آمار از مراجعان سرپایی ندارد در حالی که مراجعات سرپایی در سویه آمیکرون بسیار زیاد شده است اما حالت آنها همانند سرماخوردگی به عنوان بیماری عفونی تنفسی خفیف بروز کرده است، بنابراین چنین افرادی که حالات سرماخوردگی جزئی دارند به بیمارستان مراجعه نمی‌کنند، آنها تنها به مطب دکتر عمومی بسنده می‌کنند که کار اشتباهی هم نیست ولی این افراد در لیست کرونایی‌ها قرار نمی‌گیرند!

وی افزود: براساس گزارش‌ها در حال حاضر سویه آمیکرون در تمام استان‌ها، درون خانواده‌ها و اماکن عمومی شیوع پیدا کرده است اما به دلیل عدم مراجعه آنها به بیمارستان هیچ‌گاه به آمار کرونایی‌ها اضافه نمی‌شوند، به همین دلیل آمارهای اخیر دقیق نیست، چه‌بسا آمارهایی که از سوی ماسک و وزارت بهداشت اعلام می‌شود آمارهای مراجعه‌کنندگان به بیمارستان و بستری‌ها است در نتیجه، مشخصاً آمیکرون به صورت سرماخوردگی خفیف در سطح استانها افزایش پیدا کرده است.

عمادی اظهار کرد: اروپاییان بسیار زودتر از ما واکسیناسیون را شروع کردند به همین دلیل در حال حاضر مدت زمان طولانی از آخرین دژ آنها می‌گذرد بنابراین ایمنی واکسن در بدن آنها کاهش یافته و به همین دلیل بدن آنها مستعد بیماری است، این در حالی است که واکسیناسیون عمومی در کشور ما از شهریور ماه شروع شد و در آبان ماه پایان یافت.

وی با اشاره به راهکارهای مقابله با سویه آمیکرون بیان کرد: تنها راهکار مقابله با کرونا کمکان استفاده از ماسک و رعایت فاصله فیزیکی است لذا مردم همواره باید از حضور تجمعات، پرهمیز کرده و به دور از حاشیه‌های موجود، واکسن بزنند و افرادی هم که نوبت دژ سومشان فرا رسیده بهتر است سریعاً دژ سوم خود را تزریق نمایند.

«عصر آزادی» از روند کند دژ سوم واکسن کرونا در آذربایجان شرقی گزارش می‌دهد؛

تزریق دژ سوم لازمه امنیت کرونایی

عصر آزادی / شهرام صادق زاده

به ایمنی جمعی فاصله داریم! تیرایی با توجه به اهمیت واکسیناسیون کرونا بیان کرد: هرچند تزریق واکسن جلوی ابتلا به این بیماری را نمی‌گیرد اما شدت بیماری را در افراد مبتلا کاهش می‌دهند و مانع مرگ و میر ناشی از این ویروس خواهد شد. وی با تأکید بر اینکه همه مردم باید نسبت به تزریق واکسن کرونا اقدام کنند تا بتوان به کنترل و قطع زنجیره انتقال ویروس امیدوار بود گفت: متأسفانه برخی از افراد بدون وجود استنادات

علمی و کاملاً نادرست، مباحثی را درباره تزریق واکسن کرونا مطرح می‌کنند و اینکه گفته می‌شود واکسن‌ها در آینده در افراد ایجاد عارضه می‌کنند هیچ منبای علمی ندارد!

دریافت ۲۳ درصد مردم در دژ سوم رئیس گروه پیشگیری و مبارزه با بیماری‌های واگیر دانشگاه علوم پزشکی تبریز گفت: تاکنون ۲۳ درصد مردم آذربایجان شرقی دژ سوم واکسن کرونا را دریافت کرده‌اند.

سیمین خیاط زاده روند کند استقبال مردم از